

bron 14

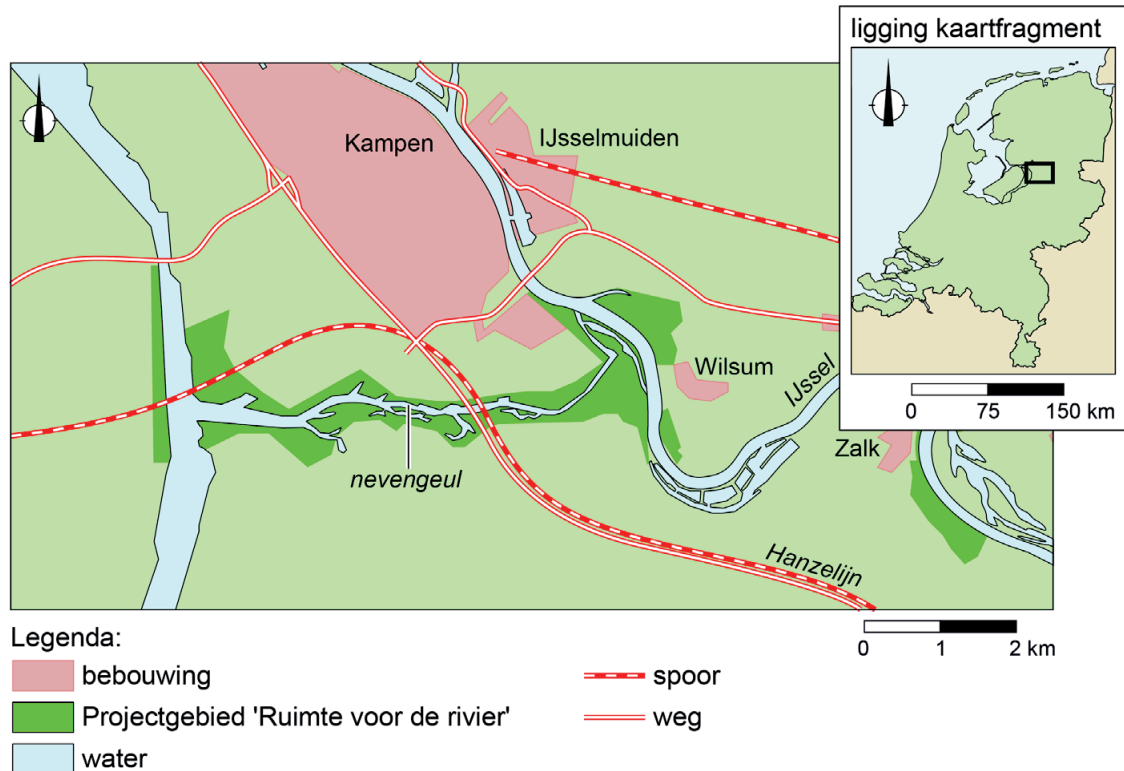
De rivier de IJssel bij Deventer

- 1p 17 Bekijk bron 14.
In bron 14 zie je een hoge waterstand in de IJssel bij Deventer. Stedelijke bebouwing heeft invloed op de piekafvoer van de rivier.
→ Leg dit uit.
Doe het zo:
- Kies eerst of door de bebouwing de piekafvoer van de rivier **groter** of **kleiner** wordt.
  - Geef daarna aan waardoor de piekafvoer verandert.
- 1p 18 Bekijk bron 14.
De IJssel voert in de wintermaanden meer water af dan in de zomermaanden.
→ Geef een natuurlijke oorzaak voor dit verschil.

bron 15

Nevengeul van de IJssel bij Kampen

1p 19 Bekijk bron 15.

Ten zuiden van de stad Kampen is een nevengeul aangelegd.

→ Beargumenteer dat in de stad Kampen de kans op wateroverlast verandert door de nevengeul.

Doe het zo:

- Kies eerst of de waterstand in Kampen tijdens hoogwater **hoger** of **lager** wordt door de nevengeul.
- Geef daarna een argument voor je keuze.

bron 16

Inlaatpunt 'de Kwal' bij Castricum, provincie Noord-Holland

- 1p 20 Bekijk bron 16.
Bij de Kwal in Castricum wordt oppervlaktewater uit het IJsselmeer in de duinen geïnfiltreerd. Na een aantal weken wordt het water weer uit de duinen gepompt en verder verwerkt tot drinkwater.
→ Geef de oorzaak waardoor oppervlaktewater na infiltratie geschikter is als drinkwater dan ervoor.

bron 17

Regenton

- 1p 21 Bekijk bron 17.
Huishoudens kunnen subsidie krijgen als ze een regenton kopen.
→ Geef een reden waarom waterbedrijven deze subsidie steunen.

bron 18

Wateroverlast in Alkmaar, juni 2021

bron 19

Tekst met keuzemogelijkheden

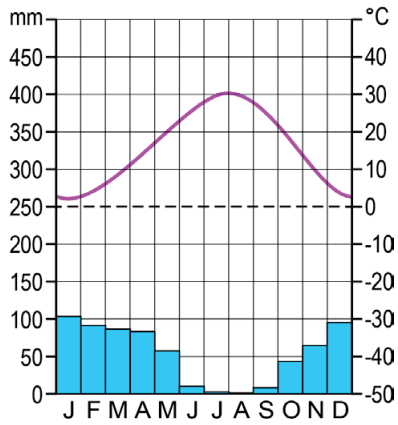
In Nederland regent het tijdens de zomermaanden ongeveer 120 uur en in de wintermaanden 218 uur. Toch valt in de zomer meer neerslag, waardoor de neerslagintensiteit ... **1** ... (groter / kleiner) is dan in de winter. Het aantal dagen met meer dan 50 millimeter neerslag op een plek in Nederland is de laatste 50 jaar ... **2** ... (verdubbeld / gehalveerd). Door de opwarming van de aarde kan de lucht boven Nederland namelijk ... **3** ... (meer / minder) waterdamp bevatten.

- 2p **22** Bekijk bron 18 en lees bron 19.
Extreem noodweer zorgde in juni 2021 voor wateroverlast in Alkmaar.
In bron 19 staat achter de cijfers 1, 2 en 3 een keuzemogelijkheid.
→ Neem de cijfers 1, 2 en 3 uit bron 19 over op het antwoordblad en zet de juiste keuze erachter.

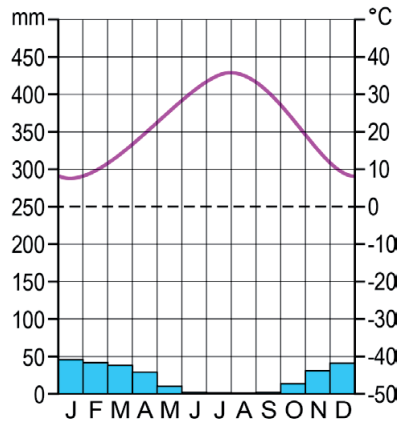

bron 20
Drie klimaatgrafieken

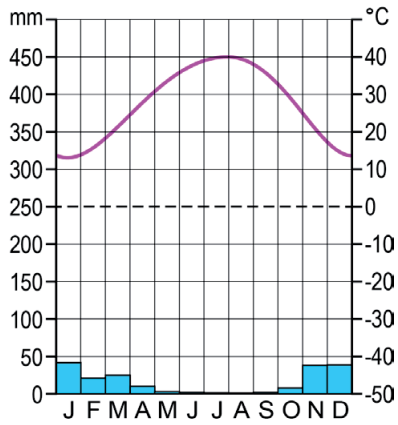
Diyarbakır

Mosul

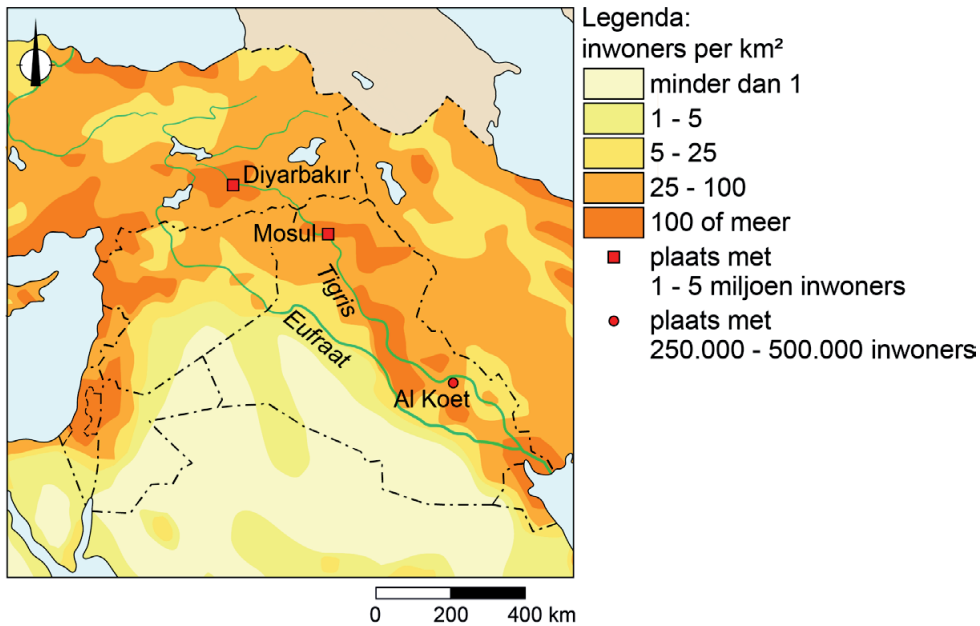

Al Koet

bron 21

Deel van het Midden-Oosten, bevolkingsdichtheid

- 1p 23 Bekijk bron 20 en bron 21.
De plaatsen Al Koet en Mosul liggen aan de rivier de Tigris. Voor de drinkwaterwinning in deze plaatsen worden rivierwater en water uit neerslag gebruikt.
→ Noem nog een mogelijke manier voor waterwinning in deze plaatsen.
- 1p 24 Bekijk bron 20 en bron 21.
Al Koet, Diyarbakir en Mosul gebruiken water uit de Tigris als drinkwater. Deze steden zijn niet allemaal even afhankelijk van de Tigris als drinkwatervoorziening.
Waar staan de plaatsen in de juiste volgorde van grootste afhankelijkheid naar kleinste?

	grootste afhankelijkheid van de Tigris	→	kleinste afhankelijkheid van de Tigris
A	Al Koet	Diyarbakir	Mosul
B	Al Koet	Mosul	Diyarbakir
C	Diyarbakir	Al Koet	Mosul
D	Diyarbakir	Mosul	Al Koet
E	Mosul	Al Koet	Diyarbakir
F	Mosul	Diyarbakir	Al Koet

bron 22

De rivier de Eufraat

2p 25

Bekijk bron 22.

Naar aanleiding van bron 22 worden drie uitspraken gedaan.

Uitspraak 1: de foto in bron 22 is genomen in de benedenloop van de Eufraat.

Uitspraak 2: de Eufraat stroomt voornamelijk door een gebied met een droog klimaat.

Uitspraak 3: stroomopwaarts van de foto in bron 22 valt meer neerslag dan stroomafwaarts.

→ Neem de cijfers 1, 2 en 3 van de uitspraken over op het antwoordblad en zet erachter of de uitspraak juist of onjuist is.

bron 23

Landbouw in de woestijn in Saudi-Arabië

2p 26

Bekijk bron 23.

In Saudi-Arabië heeft de regering landbouwprojecten opgezet in de woestijn. Op de foto zie je een voorbeeld van zo'n project.

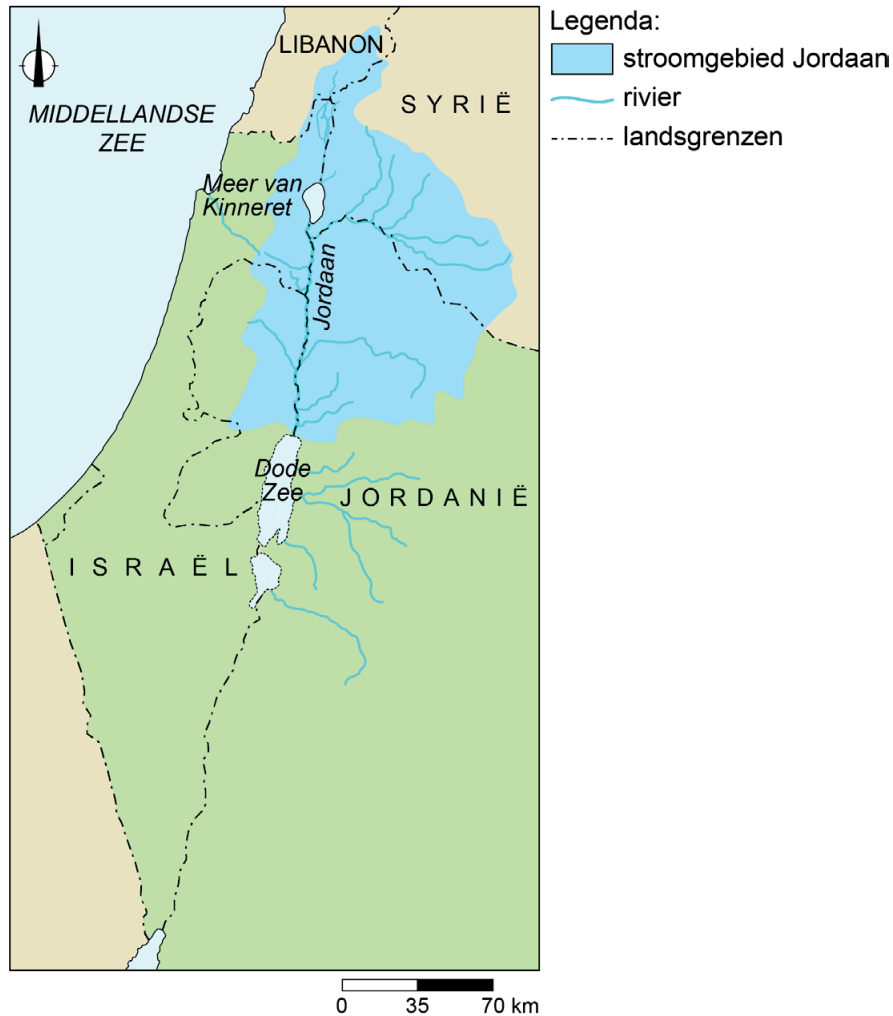
Stelling: Het landbouwproject in bron 23 is een voorbeeld van duurzame landbouw.

→ Geef een argument **voor** de stelling.

→ Geef een argument **tegen** de stelling.

bron 24

Stroomgebied van de rivier de Jordaan

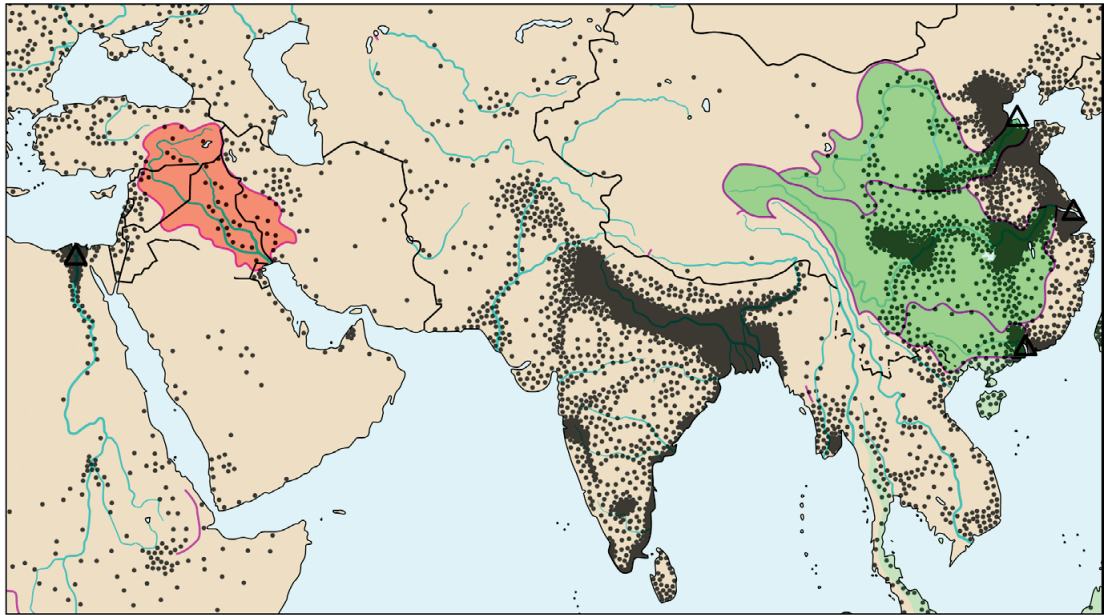

- 1p 27 Bekijk bron 24.
Het meeste zoetwater in Israël is opgeslagen in het Meer van Kinneret.
Het Meer van Kinneret ontvangt water uit rivieren.
→ Geef nog een natuurlijke manier waarop het water in het Meer van Kinneret wordt aangevuld.
- 1p 28 Bekijk bron 24.
Jordanië maakt ook aanspraak op het water van de rivier de Jordaan.
→ Geef met behulp van bron 24 een argument dat ondersteunt dat Jordanië aanspraak maakt op dit water.

bron 25

Delta's en stroomgebieden in China en het Midden-Oosten

Legenda:

— waterscheiding

△ delta

verdeling van de bevolking

• 1 stip is 500.000 inwoners

■ stroomgebied Eufraat, Tigris

■ stroomgebied Chang Jiang, Huang He, Xi-Jiang

— landsgrens

0 600 1200 km

1p 29 Bekijk bron 25.

Turkije heeft stuwdammen aangelegd in de Eufraat en de Tigris. Dit heeft gevolgen voor de watervoorraad in landen stroomafwaarts.

→ Geef een demografisch argument waarom landen stroomafwaarts van Turkije aanspraak maken op het water in de Eufraat en de Tigris.

1p 30 Bekijk bron 25.

In China is de kans op een conflict over het water van de Chang Jiang kleiner dan in het Midden-Oosten over het water van de Eufraat en de Tigris.

→ Geef met behulp van bron 25 aan waarom de kans op een conflict over het rivierwater in China kleiner is dan in het Midden-Oosten.

bron 26

Satellietbeeld van de Drieklovendam

0 2,2 4,4 km

bron 27

Tekst met keuzemogelijkheden

De grootste dam ter wereld is de Chinese Drieklovendam. De Drieklovendam is aangelegd in de rivier de ... **1** ... (Chang Jiang / Huang He). Sinds de aanleg van de Drieklovendam is het aantal piekafvoeren per jaar tussen de dam en de monding ... **2** ... (afgenomen / toegenomen). De bouw van de Drieklovendam had gevolgen voor bewoners en het landschap langs de rivier. De meeste veranderingen in het landschap vonden voornamelijk plaats ... **3** ... (stroomafwaarts / stroomopwaarts) van de dam.

2p 31 Bekijk bron 26 en lees bron 27.

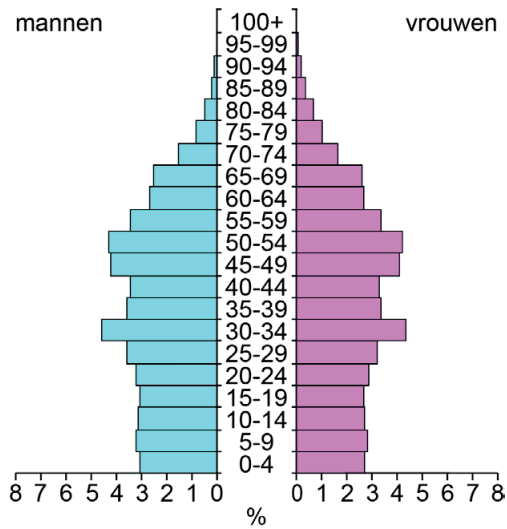
In bron 27 staat achter de cijfers 1, 2 en 3 een keuzemogelijkheid.

→ Neem de cijfers 1, 2 en 3 uit bron 27 over op het antwoordblad en zet de juiste keuze erachter.

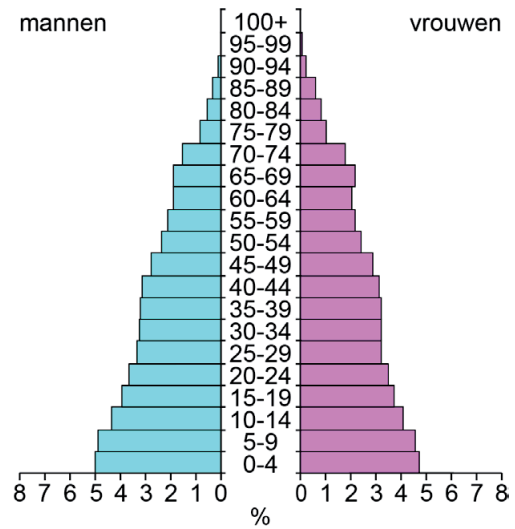
bron 28

Bevolkingsgrafiek van China en Israël, 2020

China

Israël

2p 32 Bekijk bron 28.

In China en Israël stijgt het watergebruik.

→ Noem een economische reden voor het toenemen van het watergebruik in China.

→ Noem met behulp van bron 28 een andere reden voor het toenemen van het watergebruik in Israël.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.